

Regeringen
Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Budgetunderlag 2013-2015

Statens förvarshistoriska museer överlämnar budgetunderlag 2013-2015 enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I budgetunderlaget behandlar Statens förvarshistoriska museer (SFHM) följande:

- den långsiktiga finansieringen av nya Flygvapenmuseum
- behov av revidering av vissa bestämmelser som styr verksamheten

Långsiktig finansiering av Flygvapenmuseum

SFHM hemställer om att regeringen varaktigt återför tre miljoner kronor till SFHM:s anslag från 2013 så att driften fortsatt säkerställs.

Det nya om- och tillbyggda Flygvapenmuseum har medfört en årlig kostnadsökning för SFHM på drygt 16 miljoner kronor. Ökningen är i god överensstämmelse med de kalkyler som gjordes redan i ett tidigt skede.

Finansieringskalkylen, som var förankrad med departementet, byggde på att regeringen genom successiva nivåhöjande tillskott skulle bidra med tolv av de 16 miljoner kronorna. Resterande fyra miljoner åtog sig myndigheten att finansiera via sponsormedel, ökade intäkter och omprioriteringar inom myndigheten.

SFHM tillfördes i budgetpropositionerna för 2007-2009, helt enligt plan, sammanlagt åtta miljoner kronor i anslagshöjning. Budgetpropositionen för 2010 lämnades i ett besvärligt statsfinansiellt läge, samtidigt som det fanns andra angelägna behov inom kulturområdet. SFHM tillfördes trots detta tre av de resterande fyra miljoner kronorna för om- och utbyggnaden. I budgetpropositionen för 2011 slutfördes regeringens finansieringsåtagande genom att ytterligare en miljon kronor tillfördes från 2011 för att som regeringen skriver ”säkerställa driften av det nya Flygvapenmuseet”.

Det innebär att regeringen totalt tillfört tolv miljoner kronor i nivåhöjning, vilket var vad som beräknades när SFHM ursprungligen fick uppdraget att ta hand om den bärgade DC:3-an.

Det har emellertid visat sig att de tre miljoner kronor som tillfördes i budgetpropositionen för 2010 var ett "lån" från Försvarsdepartementet och endast avsåg åren 2010-2012 varefter finansieringen bortfaller.

Av de totala årliga kostnadsökningarna på 16 miljoner kronor, till följd av nya Flygvapenmuseum, är cirka tre fjärdedelar hyres- och kapitalkostnader som är fasta. Tre miljoner motsvarar *nästan hela budgeten för de drifts- och personalkostnader som tillkommit* med anledning av om- och tillbyggnaden. Ett annat sätt att illustrera situationen på är att tre miljoner kronor motsvarar ungefär sex tjänster. Med tanke på att FVM har en låg basbemanning bestående av 23 tillsvidareanställda, varav två halvtidstjänster, är det inte svårt att inse att en neddragning av anslaget skulle få allvarliga konsekvenser.

SFHM hemställer därför om att regeringen varaktigt återför tre miljoner kronor till SFHM:s anslag från 2013 så att driften fortsatt säkerställs.

Behov av ändring av vissa författningar m.m.

Enligt FÅB 9 kap. 2 § ska myndigheten pröva ändamålsenligheten i de regler som styr verksamheten.

Förordning (SFS 2007:1438) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter

Enligt regleringsbrevet för 2012 ska SFHM redovisa kriterier som ligger till grund för fördelningen av bidrag samt analysera hur bidragens användning kan utvecklas och effektiviseras.

Ett sätt att skapa bättre förutsättningar för att bidragens användning ska kunna utvecklas och effektiviseras är att fullt ut delegera till berörda myndigheter att, inom vissa givna ramar, avgöra vilka museiverksamheter som ska vara berättigade att ansöka om statsbidrag enligt förordningen. Bidragsförordningen bör därför ses över i syfte att åstadkomma större flexibilitet.

Som nuvarande förordning är utformad får statsbidrag ges till verksamheter som regeringen, på förslag av Statens maritima museer (SMM) och Statens försvarshistoriska museer (SFHM), har förklarat berättigade till stöd. Det innebär att regeringen årligen, i regleringsbrevet för de berörda myndigheterna, ska besluta vilka museiverksamheter som har möjlighet att ansöka om bidrag.

De drygt 20 museiverksamheter som i dag återfinns i regleringsbrevet är desamma som år 2007, efter ett samrådsförfarande, gemensamt föreslogs av Försvarsmakten, SFHM och SMM att ingå i det blivande nationella museinätverket. Förslaget innebar en viss revidering av FiF-utredningens förslag från 2005 på så sätt att tre museiverksamheter ströks och fem tillfördes.

Även i fortsättningen kommer det att finnas skäl till att göra revideringar av vilka museer som ska ingå i kretsen som kan söka statsbidrag. Exempelvis är förutsättningarna för museerna relativt olika beroende på faktorer som geografiskt läge, grad av kommunalt stöd,

vänföreningens styrka (motsv.) etc. En beredskap måste därför finnas för ett visst frånfall över tid liksom en möjlighet också måste finnas att komplettera nätverket.

I stället för att regeringen årligen ska besluta om vilka enskilda museiverksamheter som ska kunna söka statsbidrag bör vissa kriterier införas under anslagsvillkoren i regleringsbrevet (alternativt i förordningen) och vara vägledande för berörda myndigheter. Med utgångspunkt i FiF-utredningens slutsatser samt de erfarenheter som vunnits under de första åren av uppbyggnad av nätverket föreslås följande kriterier vara styrande:

- Museerna ska vara av nationellt intresse
- Museerna ska ha en geografisk spridning över hela landet
- En rimlig fördelning av armé-, marin- och flygvapenmuseer ska finnas
- Huvuddelen av museerna ska behandla Kalla krigs-epoken
- Stöd ska utgå till lägst 20 och högst 30 museiverksamheter
- SFHM respektive SMM ska senast den x/y, efter samråd med varandra och med Försvarsmakten, fastställa vilka museiverksamheter som ska vara berättigade att ansöka om stöd under det kommande verksamhetsåret.

Förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m.

Förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. behöver förändras, vilket SFHM också tagit upp i tidigare budgetunderlag. SFHM har inhämtat Försvarsmaktens synpunkter på följande förslag till ändring av förordningens 6 § andra stycket (förändringen är det tillägg som står med fet stil):

*”För Försvarsmakten, **och de myndigheter för vilka Försvarsmakten har föreskriftsrätt enligt denna förordning**, gäller kravet på årlig inventering endast sådana skjutvapen som är under användning. I fråga om förrådsställda vapen och andra vapen som inte nyttjas får inventering göras med det längre tidsrum som Försvarsmakten själv bestämmer. Om det finns särskilda skäl, får Försvarsmakten avstå från inventering av äldre vapen som inte nyttjas”*

Försvarsmakten har meddelat att de inte ifrågasätter behovet av den av SFHM föreslagna förordningsändringen. Vidare att de tillstyrker förändringen samt att FM om den antas kommer att utnyttja sin föreskriftsrätt och föreskriva om vilket intervall som ska gälla för inventering av bl.a. förrådsställda vapen.

Förordning (1993:243) om undanförelse och förstöring

SFHM omfattas i likhet med flera andra kulturarvsmyndigheter av förordningen. Förordningens nuvarande lydelse:

”2 § - Följande myndigheter ska planlägga undanförelsen av arkivhandlingar, böcker, konstverk, natur- och kulturhistoriska föremål var och en inom sitt ansvarsområde: Statens försvarshistoriska museer...”

Förordningen, som är 19 år gammal, har inte omarbetats i enlighet med de förändrade säkerhetspolitiska bedömningar som lett till en omställning av det svenska försvaret från ett

invasionsförsvaret till ett insatsförsvaret. En utgångspunkt för invasionsförsvaret var kalla krigets hotbild med ett storskaligt konventionellt krig som kom efter långa upptrappningar och med god tid för en allmän mobilisering. Enligt nuvarande försvars- och säkerhetspolitiska bedömningar är ett enskilt väpnat angrepp direkt mot Sverige osannolikt under överskådlig tid (se t ex Prop. 2008/09:140 Ett användbart försvar).

Kraven i förordningen innebär att berörda myndigheter ska ha en plan för hur en undanförel ska ske inklusive transportlösningar och alternativa magasineringsplatser i landet, vilket naturligtvis kräver resurser. För att berörda myndigheter inte ska leva kvar i en föråldrad hotbild, med de kostnader det innebär, bör förordningen ändras.

Beslut i ärendet har fattats av överintendenten Staffan Bengtsson efter föredragning av administrativ chefen Magdalena Lundgren. I ärendets slutliga handläggning har museicheferna Mikael Parr och Eva-Sofi Ernstell samt verksamhetsamördnaren Ylva Eriksson deltagit.

Staffan Bengtsson
Överintendent

Förslag till verksamhetens finansiering (tkr)

Finansieringskälla	År -1 2011 utfall	År 0 2012 prognos	År 1 2013 beräkning	År 2 2014 beräkning	År 3 2015 beräkning
Anslag 8:1.9, utg område 17 anslagsbehållning	106 120	106 966 1 520	106 966	106 966	106 966
Etapp 3 FVM, ramökning					
Avgiftsinkomster som disponeras, övrig avgiftsbelagd verksamhet	18 050	16 700	16 700	16 700	16 700
Övriga inkomster som disponeras	5 519	5 000	4 000	4 000	4 000
Summa	129 689	130 186	127 666	127 666	127 666

Avgiftsinkomster, övrig avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsinkomsterna avser entré, visningar, lokaluthyrning m.m.

Övriga inkomster

Övriga inkomster avser sponsormedel, bidrag m.m.

Anslagssparande

Förslag 3 procent.

Anslaget år 2013, 2014 och 2015 inkluderar 3 mnkr för Etapp 3, Flygvapenmuseum.

Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

	År 0 2012 Prognos/utfall	År 1 2013 förslag	År 2 2014 beräkning	År 3 2015 beräkning
IB lån i Riksgäldskontoret	28 228	25 579	22 195	18 771
Beräknad nyupplåning	1 600	1 000	1 000	1 000
Beräknad amortering	4 249	4 384	4 424	4 204
UB lån i Riksgäldskontoret	25 579	22 195	18 771	15 567
Beslutad/föreslagen låneram	40 000	40 000		
Beräknad ränteutgift	537	589	605	504
Ränteantaganden för: kortsiktiga lån 2 % långsiktiga lån 3 %				
Finansiering av räntor och amorteringar: anslag 8:1 ap.9 och sponsring.	4 786	4 973	5 029	4 708

Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Förslag 10 procent av anslagsbeloppet.

Anslagskredit på ramanslag

Förslag tre procent av anslagsbeloppet.

Föreslagen låneram

Förslaget 40 mnkr innehåller upptagna lån, beräknade nyinvesteringar i basverksamheten och investeringar i Etapp 3 Flygvapenmuseum

Avgiftsbelagd verksamhet (tkr)

Enligt indelning och struktur som anges i regleringsbrev

	T.o.m. 2010	År -1 2011 utfall			År 0 2012 prognos			År 1 2013 beräkning			År 2 2014 beräkning			År 3 2015 beräkning			Ack. +/- utgå. 2015
		+/- t.o.m. 2010	Int. 2011	Kost. 2011	+/- 2011	Int. 2012	Kost. 2012	+/- 2012	Int. 2013	Kost. 2013	+/- 2013	Int. 2014	Kost. 2014	+/- 2014	Int. 2015	Kost. 2015	
Verksamhet																	
Verksamhet med full kostnadstäckning																	
Försäljning av varor	-1 648	3 039	3 137	-98	3 000	3 000	0	3 000	3 000	0	3 000	3 000	0	3 000	3 000	0	-1 746
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	-183	460	473	-13	200	200	0	200	200	0	200	200	0	200	200	0	-196
Summa	-1 831	3 499	3 610	-111	3 200	3 200	0	3 200	3 200	0	3 200	3 200	0	3 200	3 200	0	-1 942
Övrig avgiftsbelagd verksamhet																	
Entréer och visningar		6 454			6 500			6 500			6 500			6 500			
Övrigt		8 097			7 000			7 000			7 000			7 000			
Summa		14 551			13 500			13 500			13 500			13 500			